

ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W SZCZECINIE

z dnia 2022 r.

w sprawie planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Torfowisko Konotop”

Na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r., poz. 916 i 1726) zarządza się, co następuje.

§ 1. Ustanawia się plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Torfowisko Konotop”, zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2.1. Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie torfowiska pojeziernego wypełniającego rynną wypływającego się jeziora Konotop, wraz z licznymi chronionymi i rzadkimi gatunkami roślin oraz zwierząt.

2. Przyrodniczymi i społecznymi uwarunkowaniami realizacji celu, o którym mowa w ust. 1 są:

1) ochrona walorów rezerwatu:

- a) ekosystemów torfowiskowych obejmujących typowo wykształcone torfowiska przejściowe oraz wysokie w różnych stadiach dynamicznych,
 - b) unikatowego eutroficznego zbiornika wodnego (po części o cechach nawiązujących do jezior dystroficznych oraz ramienicowych),
 - c) różnych stadiów dynamicznych i przejściowych zbiorowisk zaroślowo-leśnych na mszarach, m.in. borów bagiennych, brzezin, olsów torfowcowych,
 - d) flory o wysokim stopniu naturalności, w tym populacji rzadkich i chronionych gatunków flory naczyniowej i zarodnikowej, w tym m.in.: wåtlika błotnego *Hammarbya paludosa*, rosiczki pośredniej *Drosera intermedia*, bagnicy torfowej *Scheuchzeria palustris*, haczykowca (sierpowca) błyszczącego *Hamatocaulis (Drepanocladus) vernicosus*, torfowca brodawkowatego *Sphagnum papillosum*, torfowca Warnstorfa *Sphagnum warnstorffii*,
- 2) ochrona unikatowego krajobrazu sandrowego z głęboko wciętą rynną polodowcową, z częściowo już złądowniałym zbiornikiem wodnym oraz dobrze wykształconym torfowiskiem pojeziernym;
 - 3) zachowanie naturalnego charakteru procesów zachodzących na torfowisku, w tym naturalnej i niezaburzonej dynamiki hydrologicznej;
 - 4) zagrożenie ekspansją tawuły kutnerowatej *Spiraea tomentosa* skutkującej zmniejszeniem bioróżnorodności,
 - 5) zachowanie typowej, niezaburzonej budowy stratygraficzno-geologicznej torfowiska pojeziernego;
 - 6) położenie rezerwatu w granicach obszaru Natura 2000 Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 i obszaru Natura 2000 Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046;
 - 7) położenie rezerwatu w granicach obszaru chronionego krajobrazu F (Bierzwnik);
 - 8) położenie rezerwatu w całości na gruntach należących do Skarbu Państwa, zarządzanych przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Bierzwnik i Nadleśnictwo Drawno.

§ 3. Identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków dla rezerwatu zawiera załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 4. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.

§ 5. Określenie działań ochronnych w rezerwacie z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji zawiera załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 6. Wprowadza się następujące ustalenia do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin Drawno i Bierzwnik, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin Drawno i Bierzwnik, planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego dotyczących eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych niezbędnych dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony rezerwatu:

- 1) należy utrzymać dotychczasowy sposób przeznaczenia i użytkowania gruntów;
- 2) należy utrzymać cały obszar jako wyłączony z możliwości lokalizacji wszelkiej nowej infrastruktury technicznej niezwiązanej z udostępnieniem i funkcjonowaniem rezerwatu;
- 3) należy utrzymać cały obszar jako wyłączony z możliwości prowadzenia działań mogących przyczynić się do zmiany stosunków wodnych w sposób mogący negatywnie wpłynąć na rezerwat.

§ 7. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków dla rezerwatu.

Lp.	Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych
Zagrożenia wewnętrzne istniejące		
1.	Pojawienie się i potencjalna ekspansja tawuły kutnerowatej <i>Spiraea tomentosa</i> .	Kontrola rezerwatu pod kątem występowania tawuły kutnerowatej i wrywanie ewentualnie pojawiających się osobników ¹
Zagrożenia wewnętrzne potencjalne		
2.	Zaburzenia warunków wodnych (także jako zagrożenie zewnętrzne) w tym zmiany klimatyczne (susze).	Zachowanie niezaburzonego funkcjonowania zlewni bezpośredniej (ochrona otuliny rezerwatu). Monitoring poziomów wody.
Zagrożenia zewnętrzne istniejące		
3.	Nielegalne połowy ryb w jeziorze Konotop.	Prawidłowe oznakowanie rezerwatu. Wzmoczona kontrola służb ochrony przyrody oraz zarządców terenu – całorocznie.
Zagrożenia zewnętrzne potencjalne		
4.	Zmiany klimatyczne, prowadzące do ocieplenia klimatu i pogłębiającego się zjawiska suszy, nadmierne przesuszenie obszaru całego rezerwatu, w konsekwencji eutrofizacja i niepożądane zmiany sukcesyjne.	Brak możliwości przeciwdziałania zagrożeniu.
5.	Nielegalna penetracja rezerwatu przez lokalną ludność podczas zbioru owoców runa leśnego (głównie żurawiny) oraz zaśmiecanie rezerwatu.	Prawidłowe i widoczne oznakowanie rezerwatu tablicami informującymi o nazwie rezerwatu i zakazach obowiązujących na obszarze rezerwatu oraz ich bieżące utrzymanie i konserwacja. Regularne usuwanie zaśmieci z obszaru rezerwatu. Wzmoczona kontrola służb ochrony przyrody oraz zarządców terenu – szczególnie w okresie jesiennym. Kontrola przestrzegania zakazów obowiązujących w rezerwacie.

¹ Działanie ochronne w części (w zakresie eliminacji gatunku obcego) uwzględnione w zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 2022 r. w sprawie planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046 (Dz. Urz. Woj. Zach. poz.....).

Załącznik nr 2 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
z dnia2020 r.

Określenie działań ochronnych na obszarze ochrony czynnej z podaniem ich rodzaju,
zakresu i lokalizacji dla rezerwatu.

Lp.	Rodzaj działań	Zakres działań	Lokalizacja
1.	Kontrola rezerwatu pod kątem występowania tawuły kutnerowatej <i>Spiraea tomentosa</i> .	Kontrola występowania i ekspansji tawuły kutnerowatej. Optymalnie corocznie (nie rzadziej niż 1 raz/2 lata).	Cały obszar rezerwatu ze szczególnym uwzględnieniem wydz. 58a ²
2.	Monitoring stanu roślinności/siedlisk przyrodniczych na wyznaczonych 5 transektach (z wyłączeniem stanowiska PMŚ „Torfowisko Konotop” dla 7110).	Nazwy stanowisk monitoringowych wg dokumentacji planu (2018): - „Pło nadjeziorne” (wydz. 94a, dz. 301 gm. Bierzwnik, obr. Wygon), - „Konotop między diverami” (wydz. 58a), - „Bór bagienny” (wydz. 374a), - „Trzęślicowa kopuła” (wydz. 348d, f), - „Północna odnoga” (wydz. 350f). Realizacja monitoringu zgodnie z metodyką GIOŚ (możliwa modyfikacja ekspercka), częstotliwość - co najmniej 4 krotnie (co 3-5 lat) w okresie obowiązywania planu.	Obszar rezerwatu – wydz. 94a, 58a, 374a, 348d, f, 350f ³ oraz dz. 301 obr. Wygon, gm. Bierzwnik
3.	Monitoring flory w obrębie wybranych obszarów w rezerwacie (dot. m.in.: <i>Hammarbya paludosa</i> , <i>Drosera intermedia</i> , <i>Drosera anglica</i> , <i>Dactylorhiza incarnata</i> , <i>Epipactis palustris</i> , <i>Juncus alpinus</i> , <i>Carex chordorrhiza</i> , <i>Carex limosa</i> , <i>Scheuchzeria palustris</i> , <i>Cladium mariscus</i> , <i>Drosera rotundifolia</i> , <i>Utricularia intermedia</i> , <i>Sphagnum papillosum</i> , <i>Sphagnum fuscum</i> , <i>Sphagnum warnstorffii</i> , <i>Sphagnum contortum</i> , <i>Sphagnum teres</i> , <i>Scorpidium scorpioides</i> , <i>Hamatocaulis vernicosus</i> , <i>Dicranum bonjeanii</i>).	Wyszukiwanie oraz ocena stanu populacji (z założeniem kart monitoringu) dla wybranych najcenniejszych gatunków flory w 3 obszarach wskazanych w dokumentacji do planu ochrony (2018). Realizacja monitoringu zgodnie z metodyką ekspercką (obligatoryjnie ocena stanu populacji oraz siedliska). Częstotliwość - co najmniej 4 krotnie (co 3-5 lat) w okresie obowiązywania planu (optymalnie równocześnie z prowadzonym monitoringiem siedlisk).	Obszar rezerwatu – wydz. 94a, 58a, 391i, 392b oraz dz. 301 obr. Wygon, gm. Bierzwnik
4.	Monitoring stosunków wodnych w stałych punktach oraz uzupełnienie sieci stanowisk monitoringu.	Monitoring zmian stosunków wodnych (za pomocą rejestratorów automatycznych w piezometrach, w stałych punktach: TK1, TK2, TK3) oraz na czterech kolejnych stanowiskach (za dokumentacją 2018): na mszarze w wydzielaniu 392b, w borze bagiennym przy rozwidleniu rynien torfowiska w wydzielaniu 374a, w północno – zachodniej odnodze torfowiska (350f) oraz na szczycie „trzęślicowej kopuły” w wydzielaniu 348f. Prowadzenie monitoringu poziomu wody optymalnie w oparciu o powyższe urządzenia, uwzględniającego codzienną	Obszar rezerwatu – wydz. 58a, 392b, 350f, 374a, 348f

² Według Planu urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Bierzwnik na lata 2014 – 2023.

³ Według Planu urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Bierzwnik na lata 2014 – 2023; wg Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Drawno na lata 2022 – 2031.

Lp.	Rodzaj działań	Zakres działań	Lokalizacja
		rejestrację poziomu wody. Odczyt wyników 1 raz w roku. Utrzymanie sprawności technicznej ww. urządzeń (konserwacja) oraz ich ewentualna wymiana – według potrzeb.	
5.	Utrzymanie czystości	Zbiórka śmieci z miejsc ich nagromadzenia oraz wywóz poza obszar rezerwatu – w terminach i z częstotliwością zależną od potrzeb.	Obszar całego rezerwatu
6.	Kontrole w rezerwacie.	Regularne kontrole pracowników Lasów Państwowych/służb ochrony przyrody obszaru rezerwatu.	Obszar całego rezerwatu
7.	Oznakowanie rezerwatu	Konserwacja lub wymiana tablic urzędowych i regulaminowych postawionych przy granicy rezerwatu (według potrzeb).	Granice rezerwatu

Uzasadnienie

Na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r., poz. 916 z późn. zm.) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia dla rezerwatu przyrody plan ochrony, sporządzany zgodnie z art. 18 i 20 tej ustawy. Projekt planu sporządza się uwzględniając treść rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. Nr 94 poz. 794). Plany ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody lub parku krajobrazowego w części pokrywającej się z obszarem Natura 2000 powinny uwzględniać zakres planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, o którym mowa w art. 28 ustawy o ochronie przyrody, albo zakres planu ochrony dla obszaru Natura 2000, o którym mowa w art. 29 tejże ustawy.

Rezerwat zlokalizowany jest w całości w granicach obszarów Natura 2000 Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046 oraz Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016, które posiadają plany zadań ochronnych, ustanowione odpowiednio następującymi zarządzeniami: Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 23 listopada 2022 r. w sprawie planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046 (Dz. Urz. Woj. Zach. poz. 5136), oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 29 października 2021 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 (Dz. Urz. Woj. Zach. poz. 4596).

Rezerwat przyrody „Torfowisko Konotop” funkcjonuje na mocy zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 16 sierpnia 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody Torfowisko Konotop (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego poz. 3534). Powierzchnia rezerwatu wynosi 66,06 ha, powierzchnia jego otuliny – 220,06 ha. Rezerwat położony jest na obszarze gmin Drawno i Bierzwnik, w powiecie choszczeńskim, w województwie zachodniopomorskim, w granicach Nadleśnictw Bierzwnik i Drawno.

Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie torfowiska pojeziernego wypełniającego rynnę wypłacającego się jeziora Konotop, wraz z licznymi chronionymi i rzadkimi gatunkami roślin oraz zwierząt.

Dokumentacją wyjściową dla opracowania przedmiotowego projektu zarządzenia była „Dokumentacja przyrodnicza na potrzeby sporządzenia projektu planu ochrony rezerwatu przyrody Torfowisko Konotop” (Klub Przyrodników, Świebodzin 2018 r.).

W trakcie opracowywania ww. dokumentacji zidentyfikowano zagrożenia wewnętrzne istniejące, zagrożenia zewnętrzne istniejące i zagrożenia zewnętrzne potencjalne.

W granicach rezerwatu obowiązuje ochrona czynna. Działania ochronne skupiają się głównie na monitoringu potencjalnej ekspansji tawuły kutnerowatej *Spiraea tomentosa*, monitoringu najcenniejszych składników przyrody oraz warunków hydrologicznych.

W rezerwacie nie wskazuje się obszarów i miejsc udostępnianych dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, sportowych, amatorskiego połowu ryb i rybactwa oraz nie wskazuje się miejsc, w których może być prowadzona działalność wytwórcza, handlowa i rolnicza.

W treści studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin Drawno i Bierzwnik, planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego należy umieścić informacje dotyczące rezerwatu oraz wskazać, że należy utrzymać dotychczasowy sposób przeznaczenia i użytkowania gruntów, utrzymać cały obszar jako wyłączony z możliwości lokalizacji wszelkiej nowej infrastruktury

technicznej niezwiązanej z udostępnieniem i funkcjonowaniem rezerwatu, a także utrzymać cały obszar jako wyłączony z możliwości prowadzenia działań mogących przyczynić się do zmiany stosunków wodnych w sposób mogący negatywnie wpłynąć na rezerwat.

Uwzględniając powyższe:

- 1) rezerwat został objęty ochroną czynną,
- 2) rezerwat posiada otulinę,
- 3) nie wyznaczono w obrębie rezerwatu obszarów udostępnionych dla celów edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, sportowych, amatorskiego połowu ryb i rybactwa ze względu na brak uzasadnionej potrzeby ich wyznaczenia oraz sprzeczność ewentualnej działalności w tym zakresie z celami ochrony przyrody,
- 4) nie wyznaczono w rezerwacie miejsc do prowadzenia działalności wytwórczej, handlowej i rolniczej ze względu na brak uzasadnionej potrzeby ich wyznaczenia oraz sprzeczność ewentualnej działalności w tym zakresie z celami ochrony przyrody.

Celem wprowadzenia zarządzenia jest wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 19 ust. 1a ustawy o ochronie przyrody sporządzający projekt planu ochrony zapewnił udział społeczeństwa w postępowaniu na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 2373 z późn. zm.) poprzez wydanie:

- 1) obwieszczenia RDOŚ w Szczecinie z dnia 20 stycznia 2016 r., znak: WOPN-ON.6202.22.2016.AR o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu ochrony - podano do publicznej wiadomości poprzez publikację w Biuletynie Informacji Publicznej RDOŚ, wydruk w prasie o zasięgu regionalnym, wywieszenie na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Szczecinie w terminie od dnia 20 stycznia 2016 r. do dnia 31 grudnia 2018 r. oraz przesłanie obwieszczenia do właściwych miejscowo: Urzędu Miasta i Gminy Drawno, Urzędu Gminy Bierzwnik, Starostwa Powiatowego w Choszcznie, Nadleśnictwa Drawno, Nadleśnictwa Bierzwnik, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie, Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie z prośbą o jego wywieszenie na tablicach ogłoszeń przez okres minimum 21 dni. Odnośnie zamierzenia nie wpłynęły żadne uwagi i wnioski;
- 2) obwieszczenia RDOŚ w Szczecinie z dnia 2022 r., znak: WOPN.6202.23.2022.PW w sprawie możliwości zapoznania się z projektem oraz o możliwości i terminie wnoszenia do niego propozycji i uwag - podano do publicznej wiadomości poprzez publikację w Biuletynie Informacji Publicznej RDOŚ, wydruk w prasie o zasięgu regionalnym, wywieszenie na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Szczecinie oraz przesłanie do właściwych miejscowo: Urzędu Miasta i Gminy Drawno, Urzędu Gminy Bierzwnik, Starostwa Powiatowego w Choszcznie, Nadleśnictwa Drawno, Nadleśnictwa Bierzwnik, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie, Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie, z prośbą o ich wywieszenie przez okres 21 dni.

W trakcie konsultacji uwagi i wnioski wniesione zostały przez:

Projekt zarządzenia, na podstawie art. 19 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody pismem z dnia został pozytywnie zaopiniowany przez.....

Projekt planu został zaopiniowany przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w dniu 14.11.2022 r.

Projekt zarządzenia, na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2022 r. poz. 135 z późn. zm.), został uzgodniony przez Wojewodę Zachodniopomorskiego pismem z dnia

.....

Zarządzenie będzie miało wpływ na wydatki budżetu państwa w zasobach Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie w związku z potrzebą realizacji monitoringu zmian stosunków wodnych (montaż i obsługa rejestratorów poziomu wody), monitoringu cennych składników przyrody, ew. konserwacji lub wymiany oznakowania.